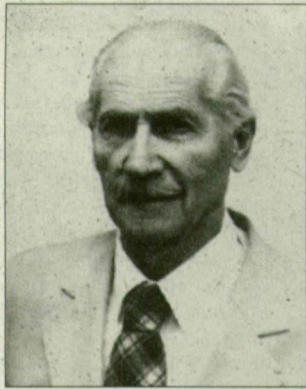

A Szegedért Emlékérem kitüntetettjei

Dr. Csongor Győző

ja, szabadkőműves nagymester, a Dugonics Társaság újralapítója, a 48-as forradalmak dokumentumainak gyűjtője, könyvek, kéziratok, levelek, érmei, pénzek sokaságának birtokosa – egyszerűen egy teljes életet élő ember.

Ugyanakkor szerény és szorgalmas, pontos és tág horizontú, nyolcvan felé közeledve is fiatalos és friss szellemű. Őt hallgatni, tőle tanulni, kéziratot kapni, helyreigazítást közölni, vitatkozni egyaránt élmény. *Városképi jelentőségű figura*, akit mindaddig nem becsült kellőképpen város.

Fiókjai tele vannak kész kötetek, kézírataival, tanulmányokkal, dolgozatokkal. Valamennyi arra vár, hogy e város közkinccse legyen. Azé a közösségé, amely ilyen névelte-formálta hűséges fiát, az egyik utolsó polihisztert.

Azt mondják, a XX. század vége a szakbarbárok kora. A szűk tudományos területek specialistáié, az egyes szakmák mélytengeri kutatóié. A polihisztorok kora lejárt. Nincs univerzális tudás, nincs világot átfogó ismeret. S lám, vannak nagy kivételek.

Ilyen ebben a városban dr. Csongor Győző. A neves botanikus, Jókai növényneveinek kutatója, a kiváló helytörténész, történeti ismeretek tudó-

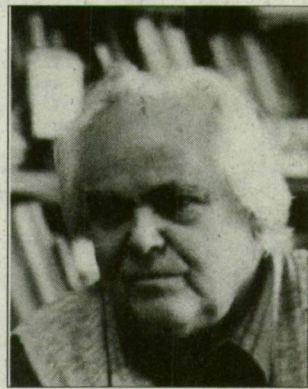
Gyimesi Kálmán 1933. május 13-án született Csengeren. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ének és operanépek szakán Lendvai Andor tanítványaként szerzett diplomát. 1962-ben olaszországi ösztöndíjat kapott, és a világhírű Gina Cignanál, a '30-as, '40-es évek vezető drámai szopránjánál sajátíthatta el az olasz énekesi iskola legnemesebb hagyományait. 1962-es pályakezdésétől 1992-es nyugdíjba vonulásáig a Szegedi Nemzeti Színház magánénekesek

volt, s megkapta a SZNSZ Örökös Tagja kitüntető címet is.

Gyimesi Kálmán énekesként meghatározó szerepe volt a Vaszy Viktor által megalapított szegedi operaművészet európai rangra emelésében. Művészi pályája során a *klasszikus-romantikus repertoár és a modern operák szinte valamennyi jelentős bariton főszerepét elénekelte*, gyakran vendégszerepelt más hazai és külföldi operaszínpadokon is. Alakításait a magas szintű énekesi kultúra, és az énekesi produkcióval egyenrangú, kidolgozott színészi játék jellemzi. Emlékezetes szerepei között éppúgy megtalálható Simon Boccanegra, A trubadúr Luna grófia, a Tosca Scarpiája, mint a Bánk bán Tiborca vagy a Don Pasquale Malatesta doktora. Művészetét 1969-ben Liszt-díjjal, 1982-ben Erdemes művészi címmel ismerték el.

Gyimesi Kálmán jelenleg önkormányzati képviselőként vesz részt a város közéletében, s továbbra is fellép a Szegedi Nemzeti Színház előadásain.

Dr. Mihálka György

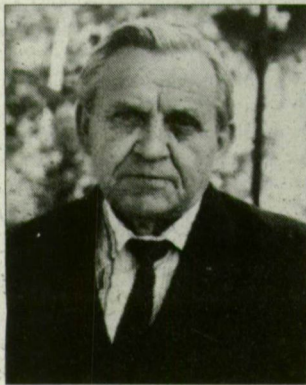

beszólnia, hogy végre Szegedre jöjjön? Hegedülni tanult, de végzett hegedűtanára nem volt. Szakfelügyelő hallgatta meg a játékát, mondta is, jól szól, de a kéztartása nem tökéletes. Tessék elmenni Szegedre, és beirtakozni a Konziba! Hogy éppen hegedülni tanult, nem törvényszerű. Hogy szakfelügyelő éppen őt hallgassa meg, az se. Hogy a szakfelügyelőnek azonnal Szeged jusson eszébe, amikor a rossz kéztartására figyelmezteti, még inkább nem. *Jött tehát Szegedre*, de jött utána a háború is. Amikor Szegeden mégis befejezte a főiskolát, Fehérgyarmatra helyezték. Szeghy professzor nyúlt utána, és ugyanakkor ki-nevezte Szegedre is az alsóvárosi iskolába. Édesanyja azt ajánlotta, a szegedit fogadja el.

Azóta itt van. És azóta kar-nagy *karjaiból gyönyörű dallamok áramolnak át kórusaiba*. A legtökéletesebb hangszeren „játszik”, az emberi hangon. Édesanyja szavai valóra váltak, a nagyobb lehetőségek szegyi gyümölcsöket érlelnek napjainkban is.

Kölcsén született, kőhajításnyira Szatmárcsékéhez, Kölcsey Ferenc sírjához. A Himnusz hangjaira másként dobban meg a szíve, mint a más vidékről való magyarnak, bár mindnyájunknak dallamra kezd könnyezni egy kicsit a szeme olyankor. Karnagy tanára rosszul lett egy alispáni ünnepségen, de a műsornak folytatódnia kellett, őt rendelték elő vezénylésre a kórusból az iskolai parancs. A Himnusz vezényelte akkor is, és a Szózatot...
Hány véletlennek kell köz-

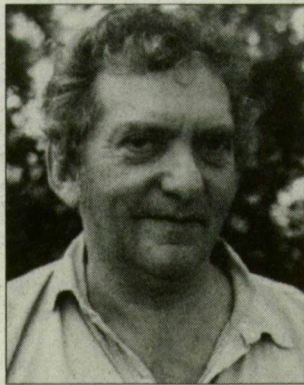
Németh Zoltán

Tanári pályáján igyekezett azt a meggyőződését érvényre juttatni, hogy *a humán és a reál műveltség egymástól elválaszthatatlan egységben alkotja az emberi civilizációt*. Ennek szellemében bölcsészdiplomái mellé villamosipari technikus oklevelet, mozgáspédagógiai, majd kazánfűtői képesítést is szerzett. A történelem tanítását egyéni módon tudta összekapcsolni a technikatörténet oktatásával, évekig szakfelügyelőként is dolgozott. Jelenleg a JGYTF kerettanterv-készítők teamjének tagja, illetve a JATE Pedagógiai Tanszékén a tanárjelöltek gyakorlati munkájának szervezője. Mint egy interjúban megfogalmazta: „Tanárá lenni nagyon nehéz dolog. A tanárképzésben hiába vannak különböző módszerek, a fiatal pedagógusok azt az iskolát, azokat a tanári modelleket követik, amelyek őket tanították. Ezért nagyon fontos a kontinuitás. Új tanárnemzedékek a régi tanárnemzedékek nélkül nem fejlődhetnek ki.”

Németh Zoltán 1925-ben született, a Szegedi Állami Szent Imre Polgári Fiúiskola elvégzése után a kalocsai Szent István Gimnáziumban tanult, ott érettségizett. 1950-ben a szegedi József Attila Tudományegyetem magyar-történelem szakán szerzett középiskolai tanári diplomát. Egyetem évei alatt irodalmárként kezdte, Sík Sándor, Baróti Dezso és Sötér István hallgatója volt. A Gépipari Technikumban, a jelenlegi Déri Miksa Ipari Szakközépiskolában oktatott, s innen ment nyugdíjba 1986-ban.

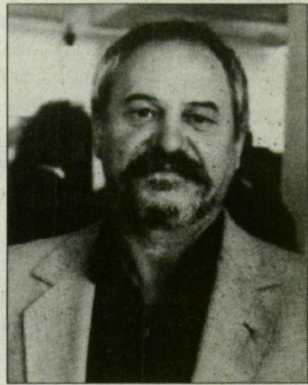
Pál Tamás

Szeged zenei életének meghatározó egyénisége, ma már nemzetközi hírű karmester és kamarazenei vezető. 1975 óta dolgozik Szegeden, azóta több fontos zenei posztot betöltött. Évekig volt a Szegedi Nemzeti Színház zeneigazgatója és a Szegedi Szimfonikus Zenekar művészeti vezető karmestere. Irányítása alatt a szimfonikus zenekar 10 ország 37 városában lépett fel, sikeres hangversenyeken. 1985-ben fiatal előadóművészekből megalakította a Salieri Kamarazenekart,

amely az ő vezetése alatt máig is a város zenei életének magas színvonalon játszó együttese. Pál Tamás irányításával a Salieri Kamarazenekar legfontosabb feladatának a barokk és klasszikus zeneirodalom művelését tekinti. Legnagyobb sikereit Bach, Haydn és Mozart korhű interpretációival érte el. Dirigensként feladatának tekint az elfelejtett remekművek újrafelfedezését. Zenekarával több kortárs mű igényes megszólaltatójaként is felhívta a figyelmet. Nevéhez fűződik például a legújabb zenei irányzatot képviselő Henryk Górecki Kopernikus szimfóniájának és Beatus Vir című kantátájának magyarországi lemezfelvétele, vagy a kortárs magyar szerzők közül Huszár Lajos Concerto Rustico című művének kiváló megszólaltatása. *Elmélyült zenei műveltségű és igen árnyalt technikájú karmester*. Hű szegedi polgárnak vallja magát.

Pataki Ferenc

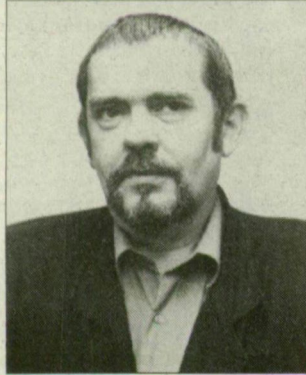

ecsetfutamaival a japán művészetet, precíz rézkarcával kihívta Dürer világát. S mindezt a sokszínű, szerteágazó pompás világot összetartotta egy szertelen ember szigorú személyisége. Az, amit tehetségnek nevezünk.

Láttam legutóbbi képeit: *csak nem benőtt a feje lágya a szegedi képzőművészet fenegyerekének?!* Mert Pataki Ferkó, ez a mokány, indulatokról feszülő, az élet kihívásaira gesztusokkal válaszoló művész mindig is meglepetéseket tartogatott szűkebb környezetének éppúgy, mint az ország művészet iránt érdeklődő közönségének. Festett pompás portrékat, készített absztrakt nyomtatásokat, született ecsetje nyomán bibliai kompozíciók és emlékmű-kép-kaleidoszkópok, idézte

Tanított, szervezett, korrigált, talpalt másokért. De mindeközben, s mindennek ellenére festő maradt. Egyetemes művész, szegedi erőterrel. Pataki Ferenc anélkül, hogy hosszabb időt töltött volna oktatással, iskolát teremtett. Ma már jó néhány fiatal alkotó letagadhatatlan mestere. Olyan művész, aki mértéket jelent, igazodási pontot jelöl ki. A Szegedi Szépművészeti Céh egyik alapító vezetője olyan vállalkozáshoz adta a nevét és tehetségét, amelynek hozadéka minden bizonnyal nyereséges lesz e városnak. Akkor is, ha már búcsút intett ennek a közösségnek.

Szekeres Mihály Tér és Forma Építész Stúdió

egy belsőépítész-tervező, aki úgy hagyta ott e város kezét nyomát, hogy sohasem hivalkodott, hogy egyetlen alkalommal sem toladott sem az építész, sem a képzőművész elé. S ezzel szolgálta leginkább hivatását, ezzel szolgált legtöbbet befogadó városának, Szegednek.

Szekeres Mihály ritka megbízhatatlan, ritka szeretetreméltó ember. Ebben van személyiségének varázsa, jellemének tartása, tehetségének értékállósága.

Hosszan lehetne sorolni alkotásait a Szegedi Nemzeti Színház rekonstrukciójának belsőépítészeti munkáitól az újszegedi „továbbképző” úttörő jelentőségű kísérletein át a Deák Gimnázium, vagy több bank, kocsmák, üzlet belső kialakításáig. S mindez igazolja: anélkül szeretik sokan Szekeres Mihályt, hogy ismernék. Pedig ha ismernék, még jobban szeretnék.

Vannak olyan művészek, akiknek alkotásait nemigen jegyzi a közönség. Szignózzák a képeket, szobrokat, emlékműveket, de ki kérdezi meg: ki tervezte a színház belső képét, ki álmodta meg egy középület díszreit, kinek a tervei nyomán született meg egy iskola teljes építészeti harmóniája, ki volt az, aki egy egyszerű ötlettel othoni varázslott a lakásból?

Keresett, de máig nem elég elismert művészek az ipari formatervezők, a belsőépítészek. Él közöttünk negyed százada

A tizenhárom építészből álló Tér és Forma Építész Stúdió 1990. májusában alakult, ezt megelőzően az alkotócsoport 1987-től kisszövetkezetként működött. Tagjai: Fekete Zoltán kertészmérnök, Kissné Gárgyán Éva statikus mérnök, Kiss István építészmérnök,

ügyvezető, Kardos Imre építész üzemmérnök, Lakatos László statikus mérnök, Libor László építész technikus, Mérfalvi Nándor statikus mérnök, Sipos György építészmérnök, ügyvezető, Vesmás Péter építész mérnök, V. Zákány Ildikó építészmérnök, Weinträger

Adolf építész mérnök, Medveczky Kazimir építész-belsőépítész mérnök és Balogh László építész mérnök (gyakornok). A csoport jelentősen hozzájárult a város arculatának színvonalas kialakításához, középületekkel, magánházaikkal meghatározóan befolyásolják Szeged városképét. Munkáik között találjuk az Algyői Takarékszövetkezet makkosházi fióképítész-épületét, az algyői faluházat, az MNB Deák Ferenc utcai épületének bővítését, az Alsóvárosi Általános Iskola tornatermét, az Attila utcai Kapuátjárót, a Vörös-Fekete cipőbolt belső kialakítását, vagy a városon kívül az óföldéki katolikus templom helyreállítását, a vásárhelyi Liszt Ferenc Általános Iskola bővítését és tornateremépítését, de ugyancsak iskolát bővítettek és tornatermet emeltek Jakabszálláson is. A stúdió 1992-ben az „Év lakóháza” kitüntetést kapta, valamint országos különdíjat a makói Szt. István tér 1. szám alatti lakóházért. Országos I. díjas lett a szegedi Barát utca 5. szám alatti lakóházuk, illetve lakóépületért kétszer kaptak megyei különdíjat.